RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2022/1744

z dne 4. maja 2022

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za kemikalije (ECHA) za proračunsko leto 2020

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za kemikalije za proračunsko leto 2020,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0112/2022),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Evropske agencije za kemikalije (v nadaljnjem besedilu: agencija) razvidno, da je njen proračun v proračunskem letu 2020 znašal 109 362 158 EUR, kar je 3,08 % manj kot leta 2019; ker približno 29,41 % proračuna agencije izvira iz pristojbin in dajatev, 67,48 % pa prispevajo Unija in tretje države (leta 2019 so 39,51 % proračuna sestavljale pristojbine in dajatve, 57,61 % pa prispevek Unije in tretjih držav); ker je stopnja inflacije v Uniji leta 2020 znašala 0,7 %;

B. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. ugotavlja, da so se prihodki agencije po končnem roku za registracijo iz Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) v letu 2018 občutno zmanjšali, tako da je pri financiranju svojih dejavnosti vse bolj odvisna od Unije;

2. ugotavlja, da so prihodki agencije od zbranih pristojbin leta 2020 znašali 32 292 704 EUR (44 385 256 EUR v letu 2019), medtem ko je Unija prispevala subvencije v višini 73 795 512 EUR (64 503 447 EUR v letu 2019), tretje države pa so prispevale 1 850 992 EUR (1 615 032 EUR v letu 2019);

3. poudarja, da je treba agenciji omogočiti, da bo lahko dolgoročno uresničevala svoje poslanstvo; glede tega poziva, da je treba poiskati rešitev za problem, da njeni proračunski prihodki niso dovolj predvidljivi; se sicer zaveda pozitivnih sprememb v njeni strukturi upravljanja in financiranja, a ugotavlja, da se prihodki od pristojbin zmanjšujejo, zato je prepričan, da bi bilo treba nemudoma zasnovati in uvesti nov, stabilnejši model financiranja; želi opozoriti, da je agencija v letu 2020 kljub predhodnim ugotovitvam Parlamenta in Računskega sodišča poročala o nepredvidenem in znatnem zmanjšanju prihodkov od pristojbin na podlagi Uredbe (ES) št. 1907/2006 v višini približno 7 000 000 EUR;

([1]) UL C 114, 31.3.2021, str. 121.

([2]) Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

4. poudarja, da je treba agenciji zagotoviti zadostno število zaposlenih, da bo mogoče izpolniti potrebe v zvezi z izvajanjem evropskega zelenega dogovora, v zvezi s strategijo Unije na področju kemikalij za trajnostnost, akcijskim načrtom EU za krožno gospodarstvo, zlasti pa v zvezi s strategijo za ničelno onesnaževanje; je seznanjen s koristnim delom v zvezi z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) ter ugotavlja, da si je treba še naprej prizadevati za uvedbo popolnoma vzdržnega modela financiranja;

5. z zadovoljstvom ugotavlja, da je zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2020 stopnja izvrševanja proračuna dosegla 98,48 %, kar je nekoliko manj (0,30 %) kot v letu 2019, in da je stopnja izvrševanja plačil znašala 94,16 %, kar je 8,07 % več kot v letu 2019;

6. je seznanjen, da si agencija na podlagi pripomb, prejetih v postopku razrešnice za leto 2019, še naprej prizadeva povečati učinkovitost sistema za naknadno preverjanje, da bi skrajšala časovni zamik med predložitvijo dokumentacije in preverjanjem statusa vložnika za mala in srednja podjetja; pozdravlja, da so dodatni prihodki od pristojbin za registracijo, ustvarjeni v postopku preverjanja statusa malih in srednjih podjetij (vključeni v prihodke iz registracij in posodobitev uredbe REACH), znašali 1 370 000 EUR (v primerjavi s 700 000 EUR v letu 2019); priznava, da je povečanje mogoče pripisati predvsem učinkoviti kampanji za mala in srednja podjetja, v kateri so bila podjetja pozvana, naj pravilno sama prijavijo svojo velikost, še preden jo bo agencija preverila, s čimer so se izognila upravnim taksam, ki bi jih sicer plačala za nepravilno prijavljeno velikost, in čimer je bila dana prednost podjetjem z največjim finančnim popustom; ugotavlja, da je bilo leta 2020 preverjena velikost 504 podjetij (v primerjavi s 333 leta 2019), agencija pa je poleg dodatnih pristojbin za registracijo ustvarila še 1 050 000 EUR prihodkov od upravnih taks (v primerjavi z 1 010 000 EUR v letu 2019), zaračunanih podjetjem, ki niso bila upravičena do rabatov, ki so jih prejela; pozdravlja, da bo agencija v letu 2021 nadaljevala prizadevanja in je na dobri poti, da bo preverjanje zahtevkov v zvezi z registracijo v letu 2018 zaključila do konca leta 2023;

7. ugotavlja, da je agencija med regulativnimi organi gonilna sila pri izvajanju zakonodaje Unije o kemikalijah, s čimer se varuje zdravje ljudi in okolje, pa tudi spodbujajo inovacije in konkurenčnost; je seznanjen, da zagotavlja informacije o kemikalijah, podjetjem pomaga pri spoštovanju zakonodaje in spodbuja varno uporabo kemikalij; poudarja, da Uredba (ES) št. 1907/2006 določa, da mora vse to potekati tako, da bo testiranje na živalih zgolj izhod v sili, in da je treba promovirati metode, ki ne vključujejo živali;

8. priznava, da Evropska agencija za kemikalije z objavo novih orodij in razširitvijo dostopa do informacij vztrajno podpira prizadevanja Unije za zmanjšanje in nadomestitev testiranja na živalih, kar omogoča lažji prehod na alternative preskusne metode, ki ne vključujejo živali;

9. poudarja, da je treba agenciji dodeliti proračunska sredstva, da bo lahko tesneje sodelovala s sorodnimi agencijami pri konsolidaciji edinstvene podatkovne zbirke EU o kemikalijah v skladu z načelom „ena snov, ena ocena“ ([4]), zlasti s tem, da se bodo v enotno mednarodno podatkovno zbirko o kemikalijah ([5]) vključili vnosi, ki temeljijo na metodologijah novega pristopa;

10. poudarja, da bo ena od osnovnih nalog agencije v prihodnjem obdobju še naprej izvajati trajnostno strategijo za kemikalije ([6]), ki jo je Komisija sprejela 14. oktobra 2020;

([3]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

([4]) https://echa.europa.eu/documents/10162/21877836/efsa-echa-position-paper-osoa_en.pdf/74b1ae31-290b-a608-85e9-05b340840b34#:~:text=We%20propose%20that%20%E2%80%9Cone%20substance,built%20around%20three%20main%20principles%3A&text=%2D%20Better%20coordination%20on%20or%20distribution,uses%20of%20the%20same%20chemical

([5]) https://echa.europa.eu/documents/10162/29387629/annual_report_2020_en.pdf/09d078c5-ff40-6737-3e4c-41dea91a7738#:%7E:text=We%20note%20that%20the%20Agency's,final%20implementation%20rate%20of%2098.5%20%25, str. 63.

([6]) COM(2020) 667.

Uspešnost

11. je seznanjen, da je agencija sprejela programski dokument za obdobje 2020–2023, v katerem so določeni njeni cilji v skladu s strateškim načrtom za to štiriletno obdobje, priložena pa sta mu načrt virov do leta 2023 in delovni program za leto 2020; ugotavlja, da je agencija izvedla 194 od 210 ukrepov in izložkov, določenih v delovnem programu za leto 2020, ter da 16 neizpolnjenih ukrepov in izložkov večinoma ni bilo doseženih zaradi pandemije covida-19;

12. je seznanjen z ugotovitvami iz analize, ki so jo med tretjim pregledom Uredbe (ES) št. 1907/2006 izvedle Evropska agencija za kemikalije, Komisija in mreža za izmenjavo scenarijev izpostavljenosti in ki je pokazala, da so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti v industriji;

13. je seznanjen, da agencija še naprej sodeluje s Skupnim raziskovalnim središčem pri razvoju najboljših razpoložljivih tehnoloških referenčnih dokumentov za keramiko, tekstil, predelavo kovin in livarne v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([7]); je seznanjen, da je agencija sodelovala z državami članicami, Komisijo in industrijo pri oblikovanju razvojnega načrta za tretji ukrep pregleda uredbe REACH, katerega cilj je izboljšati izvedljivost in kakovost razširjenih varnostnih listov;

14. je seznanjen, da agencija z memorandumi o soglasju tesno sodeluje z drugimi agencijami Unije, kot so Evropska agencija za varnost hrane, Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter Evropska agencija za zdravila, zato da bi izboljšale izmenjavo informacij, medsebojno razumevanje in po potrebi skupne projekte; poudarja, da je ta pristop pomemben za usklajeno delo agencije z delom drugih agencij, zato da se izpolnijo zahteve dobrega finančnega poslovodenja; pozdravlja skupne službe, kot je skupina za notranjo revizijo Agencije EU za kemikalije in Agencije EU za vesoljski program, in spodbuja sodelovanje med agencijami Unije, kadar je le mogoče;

15. ugotavlja in pozdravlja, da je bilo v letu 2020 opravljenih 271 popolnih preverjanj skladnosti za 258 snovi in 76 ciljno usmerjenih pregledov za 44 snovi;

16. pozdravlja prizadevanja agencije, da bi v skladu z akcijskim načrtom za aktivne snovi izboljšala, pojasnila in pospešila postopek odobritve in pregleda aktivnih snovi z biocidnim učinkom;

17. pozdravlja, da je agencija analizirala vprašanje mikroplastike in njenega sproščanja v okolje; se strinja z ugotovitvijo, da se to vprašanje lahko ustrezno reši v okviru Uredbe (ES) št. 1907/2006, in sicer z vseunijsko prepovedjo proizvodov z namerno dodano mikroplastiko, ki se pri uporabi sprošča v okolje;

Kadrovska politika

18. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2019 uresničen 97,41-odstotno, saj je bilo zaposlenih 451 od 463 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2019 je bilo odobrenih 461 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za agencijo v letu 2020 delalo 122 pogodbenih uslužbencev in 3 napoteni nacionalni strokovnjaki;

19. obžaluje podatek agencije, da je na višjih in srednjih vodstvenih položajih 23 moških (76,6 %) in 7 žensk (23,3 %), v upravnem odboru pa 14 moških (37,8 %) in 23 žensk (62,2 %); ugotavlja, da to neravnovesje med spoloma traja že dolgo; ugotavlja tudi, da agencija sicer zaposluje 266 moških (46,7 %) in 306 žensk (53,3 %); poziva jo, naj v prihodnje zagotovi uravnoteženo zastopanost spolov v vodstvu; znova poziva Komisijo in države članice, naj se pri imenovanju članov v upravni odbor agencije zavedajo, kako pomembna je uravnotežena zastopanost spolov;

([7]) Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

20. je seznanjen, da agencija izvaja politiko proti nadlegovanju in uporablja ustrezne smernice; se zaveda, da vodstvo ustrezno ravnanje spodbuja z organizacijo srečanj med zaposlenimi in zaupnimi svetovalci;

21. poudarja, da bi moral namenski proračun za usposabljanje zagotoviti, da bo osebje agencije pridobilo ustrezno znanje o metodologijah novega pristopa, zato da se razvijejo notranje zmogljivosti za ustrezno odpravo kemičnega onesnaževanja in njegovih škodljivih učinkov z najnovejšimi orodji ([8]) in koncepti ([9]);

22. pozdravlja, da si agencija na področju kadrovske politike prizadeva za delo na daljavo in zdrav način življenja, in jo spodbuja, naj oblikuje dolgoročen okvir kadrovske politike, ki bo obravnaval ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem in v povezavi s tem pravico do odklopa, vseživljenjsko usmerjanje in poklicni razvoj, uravnoteženo zastopanost spolov, delo na daljavo, geografsko uravnoteženost ter zaposlovanje in vključevanje invalidov;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

23. pozdravlja dejstvo, da je agencija na svojem spletnem mestu objavila življenjepise vseh članov upravnega odbora in drugih odborov, vključno s predsedniki, ki so uslužbenci agencije, izvršnim direktorjem in vsemi člani komisije za pritožbe; pozdravlja tudi dejstvo, da se politika agencije za preprečevanje nasprotja interesov nanaša na celotno zaposlitveno obdobje uslužbencev in da se za ohranitev neodvisnosti zunanji strokovnjaki, ki sodelujejo v znanstvenih odborih, upravnem odboru in forumu za izvrševanje, pregledujejo glede na šest ciljno usmerjenih meril za upravičenost;

24. je seznanjen, da je bil v letu 2020 prijavljen en primer žvižgaštva, ko je uslužbenec trdil, da je žrtev povračilnih ukrepov, ker je svoje nadrejene opozoril na nepravilnosti v postopku javnih naročil, ti povračilni ukrepi pa naj bi bili priporočilo, naj se pogodba o zaposlitvi leto pozneje ne podaljša; ugotavlja, da je bila opravljena neodvisna preiskava domnevnih nepravilnosti v postopku javnih naročil in da je bila upoštevana anonimnost izvora obtožb; je seznanjen, da preiskava ni pokazala nobenih dejavnosti, ki bi kršile določbe finančne uredbe agencije ali Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]); je seznanjen, da se zadeva šteje za zaključeno;

Notranje kontrole

25. je seznanjen, da je služba Komisije za notranjo revizijo leta 2020 opravila notranjo revizijo, pri kateri je pregledala celostno regulativno strategijo ter ocenila in analizirala možnosti regulativnega upravljanja v letu 2020, in da so bila pri reviziji podana tri pomembna priporočila: izboljšati načrtovanje in spremljanje celostne regulativne strategije ter poročanje o njej, dokumentirati postopke in delovne postopke za pregled in odobritev, pregledati in izboljšati orodja ter dokumentirati notranje postopke za upravljanje pripomb pristojnih organov držav članic; je seznanjen, da agencija ukrepa na podlagi teh priporočil in da poleg tega razmišlja o tem, kako obravnavati en odprt ukrep iz naknadne revizije upravljanja uspešnosti, izvedene leta 2020, ki je povezana z opredelitvijo pristopa za prerazvrstitev v primerih, ko merilo za upravičenost do tretjega jezika ni izpolnjeno;

26. je seznanjen, da je skupina agencije za notranjo revizijo opravila posvetovalno revizijo dejavnosti usklajenega razvrščanja in označevanja in da so bila glavna priporočila pregled potrebnosti, osredotočenosti, oblike in globine preverjanj, opravljenih v zvezi s predlogi za razvrščanje, da bi ugotovili, ali so primerni za obdelavo, zmanjšali skupno delovno obremenitev plenarnega odbora za oceno tveganja, na primer z večjo uporabo delovnih skupin, analizirali delo v zvezi z dosjeji za usklajeno razvrščanje in označevanje ter skupaj z državami članicami pregledali mehanizme za povečanje učinka procesa tega usklajenega razvrščanja in označevanja;

([8]) https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe/candidates-european-partnerships-health_en

([9]) https://ec.europa.eu/jrc/en/science-update/next-generation-risk-assessment-cosmetics

([10]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

27. je seznanjen, da je skupina agencije za notranjo revizijo revidirala obdelavo vlog za avtorizacijo in da je bilo podanih šest pomembnih priporočil, in sicer za izboljšanje delovnih metod, izboljšanje upravljanja znanja in doslednosti, izboljšanje mehanizmov za povratne informacije, zagotovitev zadostnih sredstev za sekretariat in odbore agencije, pojasnitev vlog in odgovornosti v agenciji ter razmislek o nadaljnji poenostavitvi procesov in povečanju učinkovitosti;

Odziv na pandemijo covida-19 in neprekinjeno poslovanje

28. je seznanjen, da je agencija brez težav prešla na obsežno delo na daljavo za uslužbence, nadaljevala sodelovanje z zunanjimi deležniki in po izbruhu pandemije preselila delovanje vseh organov agencije v splet; iz poročila agencije ugotavlja, da je hiter prehod na obsežno in dolgoročno delo na daljavo zahteval precejšen dodaten trud varnostnega oddelka, tudi zato, ker vsi pogodbeni izvajalci niso bili pripravljeni na obsežno delo na daljavo, zato je bilo treba to prednostno omogočiti; poziva agencijo, naj novo ureditev skrbno oceni, tudi z vidika kibernetske varnosti in tveganj za neprekinjeno poslovanje;

29. z zadovoljstvom ugotavlja, da agencija sodeluje s Komisijo, da bi državam članicam in podjetjem pomagala dati na trg več razkužil;

Druge pripombe

30. ugotavlja, da se je agencija v začetku leta 2020 preselila v nove prostore in da so bila v sodelovanju s Helsinškim združenjem za reševanje organizirana usposabljanja o požarni varnosti in evakuaciji, čemur sta novembra 2020 sledila vodnik po notranji požarni varnosti in evakuacijska vaja; pozdravlja dejstvo, da je agencija kljub delu na daljavo pripravila načrt za izredne razmere za novo stavbo, ki je bil posredovan helsinškim reševalnim organom, kar omogoča vrnitev uslužbencev v pisarno tudi z vidika varnosti;

31. obžaluje, da agencija še ni uresničila priporočil, ki jih je organ za razrešnico dal v sklepu o razrešnici za leto 2019 in ki se nanašajo na proaktivne ukrepe in vire za pospešitev, izboljšanje in količinsko opredelitev zmanjševanja števila testov na živalih in njihovo nadomestitev z metodologijami novega pristopa, pa tudi na ustanovitev skupine, ki se bo ukvarjala samo z zaščito živali in spodbujanjem alternativnih testnih metod, v agenciji;

32. ugotavlja, da ima Evropska agencija za zdravila delovno skupino za uporabo načel 3R (nadomestitev, zmanjšanje in izboljšanje) pri regulativnem testiranju zdravil, njena strategija za leto 2025 pa predvideva obsežno delo na področju testiranja, ki ne vključuje živali, ter da je Evropska agencija za varnost hrane v pristojnosti svojega urada za znanstvene študije in opredelitev projektov vključila pripravo časovnega načrta za uporabo metod, ki ne vključujejo živali, za rutinsko odpravo vrzeli v podatkih do leta 2027; obžaluje, da agencija nima podobnih pobud, ki bi lahko pomagale doseči cilj iz resolucije Evropskega parlamenta z dne 16. septembra 2021 o načrtih in ukrepih za pospešitev prehoda na inovacije brez uporabe živali pri raziskavah, regulativnem testiranju in izobraževanju ([11]);

33. je seznanjen, da je agencija sprejela okoljski delovni načrt za obdobje od leta 2020 do leta 2022; je seznanjen, da je prednostna naloga programa dodatno zmanjšati emisije CO_2 zaradi potovanj in uporabe stavb, in sicer zmanjšati emisije CO_2 v stavbah za 20 %, emisije pri potovanjih (udeleženci sej) za 75 % in potovanja (službene poti uslužbencev) za 50 %;

34. pozdravlja odločitev agencije, da bo v skladu s podnebnim ciljem Unije za leto 2030 postala podnebno nevtralna, in njeno namero, da bi okoljsko certificiranje razširila tudi na sistem EU za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS);

35. ugotavlja, da agencija v tem trenutku vzdržuje največjo podatkovno zbirko o kemikalijah, zato lahko zagotovi pregledne informacije o kemikalijah, ki se uporabljajo v Uniji; pozdravlja njena prizadevanja, da bi povečala preglednost zbirke ter tako svojim uporabnikom in splošni javnosti zagotavljala podrobnejše informacije;

([11]) Še ni objavljeno v Uradnem listu.

36. ugotavlja, da si je agencija posebej prizadevala za obveščanje javnosti v osrednjih medijih, s čimer je povečala svojo prepoznavnost v medijskih hišah splošnega pomena; je seznanjen, da so zaposleni še naprej dejavno izmenjevali vsebine prek svojih družbenih omrežij in leta 2020 dosegli skoraj 3 milijone ljudi;

37. pozdravlja, da je agencija po končanem prehodnem obdobju po brexitu sodelovala s podjetji, ki imajo sedež v Združenem kraljestvu, in tako pomagala preprečiti znatne motnje na trgu Unije;

38. poudarja, kako pomembno je povečati digitalizacijo agencij, ko gre za notranje delovanje in upravljanje, pa tudi za pospešitev digitalizacije postopkov; poudarja, da mora biti agencija na tem področju še naprej proaktivna, da bi na vsak način preprečili digitalno vrzel med agencijami; opozarja pa, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij; poziva agencijo, naj hitreje razvije politiko kibernetske varnosti, jo predloži pred 31. januarjem 2023 in o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

39. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 4. maja 2022 ([12]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0196.